

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการเลี้ยงโคนมอย่างมีส่วนร่วมแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดมหาสารคาม เป็นโครงการที่มุ่งเน้นเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการและการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา เสนอแนวทางในการแก้ปัญหา และหาข้อสรุปของการเลี้ยงและการจัดการโคนมที่มีประสิทธิภาพ จากการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเพื่อค้นหาปัญหาที่สำคัญในการเลี้ยงโคนม จากตัวแทนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 50 คน โดยให้การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งในช่วงการประชุมและการเก็บข้อมูลในพื้นที่ พบว่าปัญหาเร่งด่วนที่เกษตรกรต้องการแก้ไขเรียงจากสำคัญมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัญหาอาหารและการจัดการให้อาหารแก่โค ปัญหาระบบสืบพันธุ์ของโค ปัญหาสุขภาพและเต้านมของโค ปัญหาการจัดการทั่วไปในฟาร์ม ปัญหาการบันทึกข้อมูลฟาร์ม และปัญหาการให้บริการของทางราชการ ภายหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันของเกษตรกร พร้อมทั้งได้รับการแจกเอกสารการเลี้ยงโคนมที่ทางโครงการได้จัดทำขึ้น พบว่าภายหลังการฝึกอบรมเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม และนำแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกันของเกษตรกรที่มาใช้ในการเลี้ยงโคนมได้เป็นอย่างดี โดยจะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีการผสมอาหารให้เองเพิ่มขึ้นจาก 7 เปอร์เซ็นต์ ในช่วงก่อนการเข้าฝึกอบรม เป็น 22 เปอร์เซ็นต์ หลังจากผ่านการฝึกอบรม เกษตรกรมีการเลี้ยงดูโคนมทุกช่วงอายุได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เกษตรกรให้ความสนใจกับสุขภาพและคุณภาพน้ำนม และมีการจดบันทึกและใช้ประโยชน์จากบันทึกข้อมูลฟาร์มเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การเลี้ยงโคนมของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เกษตรกรสามารถที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้

Abstract

TE 144145

The project of workshop and transferring technology, involving in dairy management by participating for dairy farmers in Mahasarakham province, is to focus on solving the problem about the management and raising dairy. The farmers would take part in presenting, solving problems and concluding of effective dairy raising and management. To get the important problems derived from the conference of brain storming of so farmer representatives in Mahasarakham province by collecting data from the questionnaires during the conference and their area. It showed that urgent problem to be solved consisted of dairy feed and feeding management, reproduction, health and udder of dairy, farm dairy management, recording data in farm and government service, respectively. After the workshop seminar to find guideline of problem solving by the farmers as we as getting the paper about dairy raising, organized by the group in this project, indicated that the farmers could get knowledge, guideline of preventing and solving problems to raise dairy effectively. The farmers using feed dairy by mixing it themselves increased from 7% to 22%. They could raise dairy correctly in all stage. Moreover, the farmers were interested in health and milk quality, data recording and increasing of data using in farm, which resulted in increasing of effective dairy raising. The farmers, then, could prevent and solve the problems.